

Sygn. akt IV U 462/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Cieśla

po rozpoznaniu w dniu 2 lipca 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania D. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 13 marca 2015 roku nr (...)

w sprawie D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o umorzenie należności z tytułu składek

1. oddała odwołanie;
2. nowy wniosek odwołującej się D. S. o umorzenie wszystkich zaległych należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne przekazuje organowi rentowemu do rozpoznania według właściwości.

Sygn. akt IV U 462/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 15 kwietnia 2015 r.

Decyzją z dnia 13 marca 2015 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 ze zm.) w związku z art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r. pod. 1551), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 8 listopada 2013 r., odmówił D. S. umorzenia należności z tytułu składek: 1) na ubezpieczenia społeczne za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 78.309,21 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 39.422,21 zł i odsetek liczonych na dzień 8 listopada 2013 r. w kwocie

38.887,00 zł, 2) na ubezpieczenie zdrowotne za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r.

w łącznej kwocie 25.718,15 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 13.217,15 zł i odsetek liczonych na dzień 8 listopada 2013 r. w kwocie 12.501,00 zł oraz 3) na Fundusz Pracy za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 5.828,71 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 2.954,91 zł, odsetek liczonych na dzień 8 listopada 2013 r. w kwocie 2.865,00 zł

i kosztów upomnienia w kwocie 8,80 zł. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że nie został spełniony warunek niezbędny do umorzenia należności zawarty w art. 1 ust. 10 i 11 ustawy abolicyjnej, ponieważ ubezpieczona nie uregulowała należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od marca 2009 r. do września 2010 r., które nie podlegały umorzeniu na podstawie przepisów tej ustawy.

Odwołanie od tej decyzji wniosła D. S., domagając się jej zmiany i umorzenia wszystkich należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. W uzasadnieniu ubezpieczona podniosła, że nie posiada żadnych dochodów, żyje z mężem za 1.000,00 zł miesięcznie, nie ma wystarczających środków na jedzenie i leki, jest przewlekle chora i nie może podjąć pracy. Po pobycie w szpitalu czuje się jeszcze gorzej, poza tym czeka na wyniki biopsji szpiku. Podkreśliła, że gdyby miała rentę lub inne dochody, spłacałaby zaległości w ratach. Podniosła przy tym, że przez ponad 30 pracowała i przez wiele lat opłacała składki w ZUS- ie, ale kryzys nie pozwala jej na normalne życie. Na rozprawie w dniu 2 lipca 2015 r. odwołująca powtórzyła, że domaga się umorzenia wszystkich należności z tytułu składek (00:24:31).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Jak podkreślił, wnioskodawczyni nie uregulowała należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od marca 2009 r. do września 2010 r. niepodlegające umorzeniu na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej w terminie określonym w art. 1 ust. 11 tej ustawy. Dlatego też, Zakład musiał zastosować przepis art. 1 ust. 13 pkt 2 ustawy i wydać decyzję odmawiającą umorzenia należności z tytułu składek za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Do 1 października 2010 r. odwołująca D. S. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą- Sklep (...) w N.. Działalność tę prowadziła jednoosobowo i nie zatrudniała pracowników. Ubezpieczona zlikwidowała sklep z uwagi na to, że w pobliżu otworzono sklep (...). Na podjęcie decyzji o zakończeniu działalności miał też wpływ stan jej zdrowia.

dowód:

- wydruk ze strony GUS z dnia 12.11.2013 r.- k. 3 akt ZUS,

Odwołująca posiada zaległości w opłacaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za okres od maja 2002 r. do września 2010 r. Za okres objęty ustawą abolicyjną, tj. od maja 2002 r. do lutego 2009 r., zaległości te wynoszą: 1) na ubezpieczenia społeczne- łącznie 78.309,21 zł, w tym z tytułu składek- 39.422,21 zł i odsetek liczonych na dzień 8 listopada 2013 r.- 38.887,00 zł, 2) na ubezpieczenie zdrowotne- łącznie 25.718,15 zł, w tym z tytułu składek- 13.217,15 zł i odsetek liczonych na dzień 8 listopada 2013 r.- 12.501,00 zł oraz 3) na Fundusz Pracy- łącznie 5.828,71 zł, w tym z tytułu składek- 2.954,91 zł, odsetek liczonych na dzień 8 listopada 2013 r.- 2.865,00 zł i kosztów upomnienia- 8,80 zł.

dowód:

- informacja dotycząca stanu należności- k. 9, 35 akt ZUS,

W dniu 8 listopada 2013 r. odwołująca wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą za cały okres objęty ustawą abolicyjną.

dowód:

- wniosek z dnia 08.11.2013 r.- k. 1 akt ZUS,

Decyzją z dnia 8 stycznia 2014 r. ZUS Oddział w T., w wyniku rozpatrzenia wniosku z dnia 8 listopada 2013 r., określił odwołującej warunki umorzenia należności

z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r. Podał, że według stanu na dzień 8 listopada 2013 r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na: a) ubezpieczenia społeczne za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 78.309,21 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 39.422,21 zł i odsetek w kwocie 38.887,00 zł, 2) na ubezpieczenie zdrowotne za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 25.718,15 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 13.217,15 zł i odsetek w kwocie 12.501,00 zł oraz 3) na Fundusz Pracy za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 5.828,71 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 2.954,91 zł, odsetek w kwocie 2.865,00 zł i kosztów upomnienia w kwocie 8,80 zł. W punkcie II decyzji organ rentowy zawarł informację, że warunkiem umorzenia należności wymienionych w punkcie I jest spłata należności niepodlegających umorzeniu wraz

z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie i kosztami egzekucyjnymi w terminie

12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji. W uzasadnieniu decyzji podano, że należnościami, które nie podlegają umorzeniu są składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy należne za okres od marca 2009 r. do września 2010 r., gdyż okres ten wykracza poza zakres przedmiotowy ustawy abolicyjnej. Decyzja powyższa została skutecznie doręczona odwołującej w dniu 10 stycznia 2014 r. Od decyzji tej ubezpieczona nie wywiodła odwołania do sądu. Decyzja z dnia 8 stycznia 2014 r. uprawomocniła się z dniem 11 lutego 2014 r.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 08.01.2014 r.- k. 12-13 akt ZUS,
- potwierdzenie odbioru przesyłki poleconej- k. 14 akt ZUS,

Termin na uregulowanie należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej za okres od marca 2009 r. do września 2010 r. upłynął w dniu 11 lutego 2015 r. Odwołująca nie uiściła zaległości.

dowód:

- potwierdzenie odbioru przesyłki poleconej- k. 14 akt ZUS,
- dokumenty zgromadzone w aktach ZUS,

Po wydaniu decyzji określającej warunki umorzenia z dnia 8 stycznia 2014 r. odwołująca nie występowała do organu rentowego z wnioskiem o odroczenie terminu płatności, czy rozłożenie na raty należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej.

dowód:

- pismo ZUS z dnia 28.05.2015 r.- k. 7,
- zeznania odwołującej D. S.- 00:16:44,

W dniu 6 marca 2015 r. wpłynęło do organu rentowego pismo odwołującej z dnia 24 lutego 2015 r., w którym oświadczyła, że starała się o umorzenie należności z tytułu składek, gdyż nie jest w stanie podjąć pracy. Nie posiada też żadnych dochodów, żyje z mężem za 1000,00 zł i znajduje się w bardzo trudnej sytuacji finansowej. Obecnie leczy się u hematologa i czeka ją pobyt w szpitalu. Odwołująca podała, że przepracowała 37 lat, obecnie zaś jest człowiekiem schorowanym, bez zasiłku i jakiegokolwiek pomocy.

dowód:

- oświadczenie odwołującej z dnia 24.02.2015 r.- k. 30 akt ZUS,

Koszty egzekucyjne, jakie powstały na skutek dotychczasowych czynności egzekucyjnych prowadzonych w stosunku do odwołującej przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w D. na podstawie tytułów wykonawczych wystawionych przez ZUS Oddział w T. zostały przez ubezpieczoną uregulowane. Na dzień 20 lutego 2015 r. brak było kosztów egzekucyjnych obciążających odwołującą.

dowód:

- pismo Naczelnika US w D. z dnia 20.02.2015 r.- k. 29 akt ZUS,

Zaskarżoną decyzją z dnia 13 marca 2015 r. ZUS Oddział w T. odmówił ubezpieczonej umorzenia należności z tytułu składek: 1) na ubezpieczenia społeczne za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 78.309,21 zł, w tym z tytułu składek

w kwocie 39.422,21 zł i odsetek liczonych na dzień 8 listopada 2013 r. w kwocie

38.887,00 zł, 2) na ubezpieczenie zdrowotne za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r.

w łącznej kwocie 25.718,15 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 13.217,15 zł i odsetek liczonych na dzień 8 listopada 2013 r. w kwocie 12.501,00 zł oraz 3) na Fundusz Pracy za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r. w łącznej kwocie 5.828,71 zł, w tym z tytułu składek w kwocie 2.954,91 zł, odsetek liczonych na dzień 8 listopada 2013 r. w kwocie 2.865,00 zł i kosztów upomnienia w kwocie 8,80 zł.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 13.03.2015 r.- k. 37 akt ZUS,

Odwołująca pozostaje w leczeniu z uwagi na schorzenia kręgosłupa, anemię

i nadciśnienie tętnicze. Nie posiada żadnych dochodów. Jej mąż pracuje, ale zarabia

1.000,00 zł. Małżonkowie mają na utrzymaniu niepracującą córkę. Są właścicielami domu posadowionego na działce o powierzchni 9 arów. Nie posiadają gospodarstwa rolnego.

dowód:

- zeznania odwołującej D. S.- 00:21:40,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów i zeznania odwołującej, z tym, że zasadnicze znaczenie z punktu widzenia rozstrzygnięcia miała treść zgromadzonych w sprawie dokumentów. Zeznania odwołującej D. S. dopełniły obraz okoliczności sprawy. W zeznaniach swoich ubezpieczona potwierdziła, że prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą jednoosobowo i wskazała na powody, dla których zamknęła sklep spożywczo-przemysłowo-rolniczy. Przyznała również, że po wydaniu decyzji określającej warunki umorzenia należności z tytułu składek nie występowała do organu rentowego z wnioskiem o odroczenie terminu płatności, czy rozłożenie na raty należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu. Wskazała też na swoją aktualną sytuację życiową- zdrowotną i finansową.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Zeznania odwołującej D. S. Sąd uznał za wiarygodne, gdyż były rzeczowe, wewnętrznie spójne i logiczne, a przy tym przekonujące w świetle zasad logiki

i doświadczenia życiowego. Znalazły też potwierdzenie w treści zgromadzonych w sprawie dokumentów, które posłużyły Sądowi do ustalenia stanu faktycznego sprawy.

Sąd rozważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 13 marca 2015 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, nie zasługiwało na uwzględnienie.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy organ rentowy zaskarżoną decyzją zasadnie odmówił ubezpieczonej D. S. umorzenia należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r. w oparciu o przepisy ustawy abolicyjnej.

Przepisy ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność w art. 1 ust. 16- odmiennie niż przewiduje to art. 83 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 ze zm.) w odniesieniu do spraw związanych z umorzeniem należności składkowych, o jakich mowa w jej art. 28- dopuściły drogę postępowania sądowego przed sądem powszechnym w przypadku odwołań od decyzji wydanych przy rozpoznawaniu zgłoszonych w trybie tej ustawy wniosków, a nie można zapominać, że już z samej zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) wynika dyrektywa interpretacyjna zakazująca zawężającej wykładni prawa do sądu (por. wyrok SA w Rzeszowie z dnia 2 kwietnia 2014 r., III AUa 1427/13, Legalis nr 895220).

Przepis art. 1 ust. 16 ustawy abolicyjnej wprost stanowi zresztą, że od decyzji określającej warunki umorzenia i decyzji w przedmiocie umorzenia należności przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i na zasadach określonych w art. 83 ust. 2, 3 i 5-7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Od decyzji z dnia 8 stycznia 2014 r. określającej warunki umorzenia należności z tytułu składek ubezpieczona nie wywiodła odwołania. Decyzja ta uprawomocniła się z dniem 11 lutego 2014 r. Ubezpieczona zaskarżyła natomiast decyzję z dnia 13 marca 2015 r. odmawiającą jej umorzenia należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r.

Jak stanowi przepis art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r. poz. 1551), na wniosek osoby podlegającej w okresie od dnia

1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, która przed dniem 1 września 2012 r. zakończyła prowadzenie pozarolniczej działalności i nie prowadzi jej w dniu wydania decyzji określającej warunki umorzenia, umarza się nieopłacone składki na te ubezpieczenia za okres od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne naliczone przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Zgodnie z ust. 6 art. 1 powołanej ustawy, umorzenie należności, o których mowa w ust. 1, skutkuje umorzeniem nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy za ten sam okres oraz należnych od nich, za ten sam okres, odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

W przepisach art. 1 ust. 8 i art. 1 ust. 13 pkt 1 i 2 ustawy wskazano, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustala także kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych (art. 1 ust. 8) oraz decyzję o: 1) umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6- po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub

2) odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6- w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12 (art. 1 ust. 13).

Jak wynika z ustaleń Sądu, do 1 października 2010 r. odwołująca prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą- Sklep (...) w N., zaś w dniu 8 listopada 2013 r. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą za okres objęty ustawą abolicyjną. Decyzją z dnia 8 stycznia 2014 r. organ rentowy określił warunki umorzenia należności z tytułu nieopłaconych składek za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r. Jednocześnie poinformował ubezpieczoną, że warunkiem umorzenia należności jest spłata należności niepodlegających umorzeniu wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty włącznie i kosztami egzekucyjnymi w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji. W uzasadnieniu decyzji wskazał ponadto, że składki należne za okres od marca 2009 r. do września 2010 r. w myśl obowiązujących przepisów nie podlegają umorzeniu, gdyż okres ten wykracza poza zakres przedmiotowy ustawy abolicyjnej.

W wyroku z dnia 10 grudnia 2014 r., III AUa 671/14 (LEX nr 1621046) Sąd Apelacyjny w Gdańsku podniósł, że ustawa z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność wyraźnie przewiduje dwa postępowania prowadzone przez ZUS, które kończą się wydaniem merytorycznej decyzji, a mianowicie postępowanie w sprawie określenia warunków umorzenia należności oraz postępowanie w sprawie umorzenia należności. W orzeczeniu tym Sąd Apelacyjny podkreślił, że w decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej, powinny zostać określone nie tylko kwoty należności z tytułu nieopłaconych składek i innych należności wymienionych w ust. 1 i 6, podlegające umorzeniu, ale również warunki umorzenia, o których mowa w przepisach ust. 10-12 art. 1 ustawy. Sąd Apelacyjny wskazał ponadto, że decyzję o umorzeniu należności wydaje się po spłacie niepodlegających umorzeniu należności, o których mowa w ust. 10, najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8, bądź- w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności- po ich opłaceniu.

Jak wynika z ustaleń Sądu, decyzja określająca warunki umorzenia należności z tytułu składek z dnia 8 stycznia 2014 r. została skutecznie doręczona ubezpieczonej w dniu 10 lutego 2014 r. Od decyzji tej D. S. nie wywiodła odwołania, w związku z czym decyzja powyższa uprawomocniła się z dniem 11 lutego 2014 r.

Od tego też dnia należało liczyć termin 12 miesięcy, jaki przysługiwał odwołującej na spłatę należności z tytułu składek za okres od marca 2009 r. do września 2010 r. niepodlegających w myśl art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej umorzeniu.

Termin na uregulowanie tych należności upłynął bezskutecznie w dniu 11 lutego 2015 r. Odwołująca nie uiszcza bowiem zaległości z tytułu składek za okres od marca 2009 r. do września 2010 r., co pozwalałoby na umorzenie należności za okres objęty ustawą abolicyjną, tj. za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r. Okoliczności tej zresztą w toku niniejszego postępowania odwołująca nie kwestionowała. W zeznaniach swoich przyznała też, że po wydaniu decyzji określającej warunki umorzenia z dnia 8 stycznia 2014 r. nie występowała do organu rentowego z wnioskiem o odroczenie terminu płatności, czy rozłożenie na raty należności z tytułu składek niepodlegających umorzeniu. Gdyby w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia wniosek taki złożyła, umorzenie należności mogłoby nastąpić dopiero po uregulowaniu zaległości. Stosownie bowiem do treści ust. 12 art. 1 ustawy abolicyjnej, w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczone termin ich płatności, warunek, o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu. Na uregulowanie należności z tytułu składek za okres od marca 2009 r. do września 2010 r., warunkującej

umorzenie należności za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r., ubezpieczona miała zatem 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia, tj. od 11 lutego 2014 r.

W decyzji, o której mowa w art. 1 ust. 8 ustawy abolicyjnej powinny zostać określone nie tylko kwoty należności z tytułu nieopłaconych składek i innych należności wymienionych w ust. 1 i 6 art. 1 tej ustawy, podlegające umorzeniu, ale również warunki umorzenia.

Decyzja z dnia 8 stycznia 2014 r. wszystkie te wymogi spełnia.

Na żadnym etapie postępowania sądowego, jak też przed organem rentowym ubezpieczona nie kwestionowała zarówno okresu, za jaki ZUS wyliczył jej należności z tytułu nieopłaconych składek, ani też wysokości tych należności. Odwołująca nie podnosiła też, aby uiszczała należności z tytułu składek za okres od marca 2009 r. do września 2010 r. Przeciwnie, zarówno z pisma z dnia 24 lutego 2015 r. skierowanego do organu rentowego, jak i z odwołania od zaskarżonej decyzji wyraźnie wynika, że ubezpieczonej nie było stać na spłatę zadłużenia i sytuacja ta nie uległa zmianie. W odwołaniu od zaskarżonej decyzji ubezpieczona powołała się tylko na swoją trudną sytuację życiową i niemożność spłacenia zadłużenia.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy abolicyjnej, umorzeniu podlegają jedynie należności z tytułu składek powstałe w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 2009 r.

Jest to przepis bezwzględnie obowiązujący. To ustawodawca uregulował, że warunkiem umorzenia należności z tytułu składek powstałych w okresie od 1 stycznia 1999 r. do 28 lutego 2009 r. jest spłata należności niepodlegających umorzeniu w myśl przepisów ustawy abolicyjnej, tj. należności powstałych w okresie wykraczającym poza określone w art. 1 ust. 1 ustawy ramy. Od zasady tej pozostałe przepisy ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność nie przewidują żadnych wyjątków.

Słusznie zatem w decyzji z dnia 8 stycznia 2014 r. organ rentowy określił odwołującej warunki umorzenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy jedynie za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r. Skoro zaś termin na spłatę należności niepodlegających umorzeniu w myśl przepisów ustawy abolicyjnej upłynął w dniu 11 lutego 2015 r., zasadnie ZUS odmówił ubezpieczonej umorzenia należności z tytułu składek, gdyż nie został spełniony warunek określony treścią przepisów art. 1 ust. 10 i 11 ustawy.

Mając to na uwadze, na podstawie powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Odwołująca nie kwestionowała, że jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą do dnia 1 października 2010 r. ma zaległość wynikającą z nieopłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy w związku z prowadzeniem działalności za okres od marca 2009 r. do września 2010 r., tj. za okres wykraczający poza ramy czasowe ustawy abolicyjnej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, należności z tytułu nieopłaconych składek za ten okres nie mogły zostać umorzone. Warunkiem umorzenia należności określonych zaskarżoną decyzją była spłata należności z tytułu składek wymaganych po dniu 28 lutego 2009 r. Warunku tego odwołująca nie spełniła, co skutkowało odmową umorzenia należności z tytułu składek za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r.

W samym odwołaniu ubezpieczona nie tyle kwestionowała decyzję z dnia 13 marca 2015 r. o odmowie umorzenia należności z tytułu składek i podnosiła zarzuty niezasadności tej decyzji, co domagała się umorzenia wszystkich należności z tytułu składek, odwołując się do swojej trudnej sytuacji osobistej, majątkowej i zdrowotnej, a w szczególności faktu niemożności uregulowania zaległości z uwagi na brak środków.

Odwołująca powołała się zatem na sytuację, do jakiej odnosi się treść

art. 28 ust. 3a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem, należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne ubezpieczonych będących równocześnie płatnikami składek na te ubezpieczenia mogą być w uzasadnionych przypadkach umarzone pomimo braku ich całkowitej nieściągalności. Jak wynika z art. 28 ust. 4 ustawy systemowej, umorzenie składek powoduje także umorzenie odsetek za zwłokę, kosztów upomnienia i dodatkowej opłaty. Szczegółowe zasady umarzania, stosownie do treści art. 28 ust. 3b powołanej ustawy, określił w drodze rozporządzenia Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, z uwzględnieniem przesłanek uzasadniających umorzenie, biorąc pod uwagę ważny interes osoby zobowiązanej do opłacenia należności z tytułu składek oraz stan finansów ubezpieczeń społecznych. Stosownie do treści § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad umarzania należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne (Dz. U. z 2003 r. Nr 141, poz. 1365), Zakład może umorzyć należności z tytułu składek, jeżeli zobowiązany wykaże, że ze względu na stan majątkowy i sytuację rodzinną nie jest w stanie opłacić tych należności, ponieważ pociągnęłoby to zbyt ciężkie skutki dla zobowiązanego i jego rodziny, w szczególności w przypadku: 1) gdy opłacenie należności z tytułu składek pozbawiłoby zobowiązanego i jego rodzinę możliwości zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych, 2) poniesienia strat materialnych w wyniku klęski żywiołowej lub innego nadzwyczajnego zdarzenia powodujących, że opłacenie należności z tytułu składek mogłoby pozbawić zobowiązanego możliwości dalszego prowadzenia działalności, 3) przewlekłej choroby zobowiązanego lub konieczności sprawowania opieki nad przewlekle chorym członkiem rodziny, pozbawiającej zobowiązanego możliwości uzyskiwania dochodu umożliwiającego opłacenie należności.

Skoro odwołująca domagała się umorzenia wszystkich należności z tytułu składek, zaś zaskarżona decyzja, która okazała się prawidłowa, rozstrzyga tylko o należnościach za okres od maja 2002 r. do lutego 2009 r., o należnościach z tytułu składek za okres od marca 2009 r. do września 2010 r. powinien wypowiedzieć się organ rentowy, do którego ubezpieczona zwróciła się tylko o umorzenie nieopłaconych należności z tytułu składek za okres objęty ustawą abolicyjną (wniosek z dnia 8 listopada 2013 r.). Sąd nie ma bowiem kompetencji, aby rozstrzygać co do należności za okres od marca 2009 r. do września 2010 r., jak się tego domaga ubezpieczona w odwołaniu, powołując się na swoją trudną sytuację osobistą, majątkową i zdrowotną. Sąd nie jest też właściwy w sprawie odwołań od decyzji administracyjnych wydanych w oparciu o przepis art. 28 ust. 3a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W związku z tym, nowy wniosek odwołującej o umorzenie należności z tytułu składek za okres od marca 2009 r. do września 2010 r. przekazać należało organowi rentowemu celem nadania sprawie biegu.

Nowe żądanie Sąd przekazał zatem według właściwości do rozpoznania ZUS na podstawie art. 464 § 1 k.p.c., o czym orzekł w punkcie 2 wyroku.